

ମିଛ ସାଷ୍ଟୀ ଓ ଜାଗ୍ର ଦକ୍ଷିଣ

ଚିଉରଞ୍ଜାନ କାନୁନ୍‌ଗୋ

ମହାମାରୀ କରୋନା କାଳରେ ମଣିଷର ଜୀବନ ଭୟ ଓ ଆଶଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ
ଗଠି କରୁଛି । ଲୋକଙ୍କ ଉପାର୍ଜନ କରିଛି ହେଲେ ବଜାର ଦର ଦୁଇଗୁଣ । ଏତଳି
ଅଥସ୍ଵାରେ ପରିବାର ଚଳାଇବାର ବୋଟ ଏମିତି ହେଲାଣି ଯେ, ଉବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ
ଚିନ୍ତା କରିବା କଷ୍ଟକର । ତାହାର ମଧ୍ୟରେ ସାମାରେ ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିବା ଭଲି ସ୍ଥିତି
ଉପୁଜିଛି । ଭାରତର ପାରମାର୍ଥିକ ଶତ୍ରୁ ପାକିସ୍ତାନ ଓ ଚାନ ନିଜର ସମର ସଜ୍ଜା
ଆଗୟ କରିଦେଇଲୁଛନ୍ତି । ଗୋଟେ ପରେ କୋଡ଼ିଭୁବନ ନିଯମଶବ୍ଦରେ ପାଇଁ ସରକାର
ଲଢ଼େଇ କରୁଥିଲା ବେଳେ ପୁଣି ଦେଶର ସୁରକ୍ଷା ଚିନ୍ତା । ତେଣୁ ସମାଯର ଆହ୍ଵାନ
ଅନୁସାରେ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରଖିବା ଓ ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ କିନ୍ତିଲି ବଞ୍ଚିବାକୁ
ହେବ ତାହା ହିଁ ଆଜିର ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରସଂଗ । କହିବାକୁ ଓ ଅନେକ ସମସ୍ୟା ରହିଛି,
ହେଲେ ଜୀବନ ଓ ଜୀବିକା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଙ୍କଟ ଦୂର କରିବା ହେଉଛି ମୁଖ୍ୟ
କଥା । ଆଜିକାଲିର ସମାଯରେ ଦେଶ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଲଢ଼େଇ ହେବା ଆଉ
ସୌନ୍ଦର୍ୟ ବଳ ଉପରେ ନୁହେଁ ବରଂ ଚେକମୋଲୋକି ବା ଆଧୁନିକ ପରିଷତ୍ତି,
ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନକୌଶଳ ଉପରେ ଅଧିକ ନିର୍ଭର କରୁଛି । ହାତ ହତିଆର ଓ
ତୋପ ବଦଳରେ ମିଳାଇଲ, ପରମାଣୁ ଯୁଦ୍ଧର ଭୟଙ୍କର ଲଢ଼େଇ ହିଁ ହେବ ।
ଯଦ୍ବାରା ଅଛି ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ବିଧ୍ୟୁତକାରୀ ଲଢ଼େଇର ଅନ୍ତ ଘରିବ । ଏତଳି ଯୁଦ୍ଧ
ମଣିଷ ସମାଜ ଉପରେ ଉପକର ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ । କ୍ଷଣିକ ମଧ୍ୟରେ ଚାରିଆତେ
କେବଳ ଧୂପର ସୁପ ଠିଆ କରାଇବାର ଆଶଙ୍କାକୁ ଏଡାଇ ଦେଇହେବନି ।
ତେଣୁ ଜୀବନ ମୁଦ୍ର୍ୟର ଦୋଷକିରେ ମଣିଷ ଆଉ କେଉଁ ମଧ୍ୟ ସପ ଦେଖିବ,

କଥା । ଆଜକାଲର ସମୟରେ ଦେଶ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଲଢ଼ିଲ ହେବା ଆଉ ସୈନ୍ୟ ବଳ ଉପରେ ନୁହେଁ ବରଂ ଚେକନୋଲୋଜି ବା ଆଧୁନିକ ପଢ଼ତି, ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନକୌଣସିଲ ଉପରେ ଅଧିକ ନିର୍ଭର କରୁଛି । ହାତ ହତିଆର ଓ ତୋପ ବଦଳରେ ମିଜାଇଲ, ପରମାଣୁ ଯୁଦ୍ଧର ଭୟକ୍ଷର ଲଢ଼ିଲ ହିଁ ହେବ । ଯଦ୍ୱାରା ଅଛି ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ବିଧ୍ୟୁଟିକାରୀ ଲଢ଼ିକର ଅନ୍ତ ଘଟିବ । ଏତିଲି ଯୁଦ୍ଧ ମଣିଷ ସମାଜ ଉପରେ ଭୟକ୍ଷର ପ୍ରାତିବାନ ପକାଇବ । କ୍ଷଣିକ ମଧ୍ୟରେ ତାରିଆତେ କେବଳ ଧ୍ୟାନ ସ୍ଥିର ସ୍ଥିର ଠିଆ କରାଇବାର ଆଶଙ୍କାକୁ ଏଡ଼ାଇ ଦେଇଛେବନି । ତେଣୁ ଜୀବନ ମୃତ୍ୟୁର ଦୋଷକିରେ ମଣିଷ ଆଉ କେଉଁ ନୁଆ ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖିବ, ଏହାର କହନା ଯଦି କରାଯାଏ ସାରାଶି ଏତିକି ହେବ ଯେ, ବିକାଶ ପାଇଁ ପ୍ରତିଦିନିତା ଦିନେ ବିନାଶକୁ ଡାକି ଆଣିବ ନିଷୟ । ବିଜ୍ଞାନର କରାମତି ଯଦିଓ ଆମକୁ ପ୍ରଗତିର ରାସ୍ତା ଦେଖାଇଗଲିଛି, ତଥାପି ଏହାର ଗତିରୋଧ ସେହି ବିଜ୍ଞାନ ହିଁ କରିବ । ଯାନ୍ତିକ ପ୍ରଯୋଗର ମାତ୍ରାଧିକ ଉପଯୋଗ ଦିନେ ମଣିଷକୁ ପଞ୍ଜୁ କରିଦେଇପାରେ ଏହା ନିଃସ୍ବେଦେହରେ କୁହାୟାଇପାରେ । ଯେଉଁ ବିଜ୍ଞାନକୁ ଆମେ ଗର୍ବ କରୁଛେ, ମଙ୍ଗଳ ଗୃହରେ ଘର ତୋଳିବାର ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖିବେ ତାହା ଯେ ଭୟକ୍ଷର ହୋଇପାରେ ଏହାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ସହଜ ହୋଇନପାରେ । ମାତ୍ର ଏହା ବାସ୍ତବ ଦୁନିଆର ନିଛୁକ ସତ୍ୟ । ଶେଷଶାସ୍ତ୍ର ବାରମାର ପରାକ୍ରାନ୍ତ ପରିବେଶ ଉପରେ କେଉଁ ପ୍ରଭାବ ପକାଉଛି ତାହା ଉଣା ଅଧିକେ ସମସ୍ତେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କଲେଣି । ମଣିଷକୁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖୁବାର ନିରନ୍ତର ପରାକ୍ରାନ୍ତ ନିରାକ୍ରାନ୍ତ ଯଦିଓ ସଫଳ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛି ତଥାପି ମହାମାରୀ କରୋନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଯେତିକି ମାତ୍ରାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛି ତାହା ତାକୁ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ବିଲମ୍ବ ମନେହୁଁ । ସମୟ ବିଶ୍ୱ କରୋନା କବଳିତ ହୋଇ ଯେତିକି କ୍ଷତିଗ୍ରୁଣ୍ଟ ହୋଇଛନ୍ତି ତାହାର ଭରଣା କରିବାକୁ ଦାର୍ଘ୍ୟବର୍ଷ ଲାଗିପାରେ । ପରିଶେଷରେ ଟିକା ଉପରେ ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନ ନିର୍ଭର କରିବାକୁ ବାଧ । କାରଣ କରୋନା ଭୂତାଣ୍ଟର ବାରମାର ରୂପ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିଜ୍ଞାନୀ ମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଚଳିତ କରିଛି । ତଥାପି ଏହି ଭୂତାଣ୍ଟ କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଅହରହ ଗବେଷଣା ଚାଲାଇଛନ୍ତି । ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ କଥାଟି ହେଉଛି,

ଏତେ ଉପରେ ପରିସ୍ଥିତିର ସାମ୍ବା
କରିଥିବା ମଣିଷ ମନରେ ପୂର୍ବ
ଉଳି ହିଁଥା, କୋଧ ବଳବର ରହିଛି । ହିଁସ୍ତ ଆଚରଣ ତ୍ୟାଗ କରିବା ହେଉ
ଅବା ଜୀବେ ଦୟା ପରି ମହନୀୟ ଶୁଣ ମଣିଷ ଉତ୍ତରେ ସ୍ଵାନ ନପାଇବା ବିଚିତ୍ର
ମନେହେଉଛି । ଯେଉଁ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ଜଗତର କଲ୍ୟାଣ ସାଧୁତ ହେବା କଥା
ତାହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନହୋଇପାରିବା ଫଳରେ ମହାମାରୀ କରୋନା ଉତ୍ତମ ଶିକ୍ଷା ଦେଲା
ବୋଲି କହି ହେବନାହିଁ । ମଣିଷର ସ୍ଵଭାବରେ ବିଶେଷ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରିଲକ୍ଷିତ
ନହେବା ଆଶ୍ରଯ୍ୟର ବିଷୟ । ନିଜ ଦୋଷକୁ ସ୍ଵାକାର କରି କରିଥିବା ଭୁଲ କର୍ମ
ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅନୁତାପ ଦରକାର ତାହା ମଧ୍ୟ ଦେଖୁବାକୁ ମିଳୁନାହିଁ । ଅତେବଳେ
ଜୀବଜଗତର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପ୍ରାଣୀ କୁହାଯାଉଥିବା ମଣିଷ ନିଜ ଆଚରଣ ଓ ଉତ୍ତାରଣରେ
ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିପାରିନାହିଁ । କଥାକଥାକେ ହତ୍ୟା, ଅଭାବୁଚ୍ଛିତ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା
ଜଣେ ଜଣକୁ ଅପମାନିତ କରିବାକୁ ସେ ପଛାନାହିଁ । ଘଟଣା ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରିସ୍ଥିତି
କଣ ହେବ ସେ ବିଶ୍ୟରେ ସେତେବନ ନହେବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିତମନାର ବିଷୟ ।
ଲୋତ, ମୋହ ଓ ସ୍ଵାର୍ଥରେ ପାଗଳ କିଛି ମଣିଷ ସମାଜରେ ଅରାଜକତା ସୃଷ୍ଟି
କରିବା ମଧ୍ୟ ଅସ୍ଵାଭାବିକ ମନେହେଉଛି ।

ମହାମାରୀ କରୋନାର ଦୃତୀୟ ଲହର ଅନେକ ଲୋକଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ନେଲାଣି । ଏମିତିକି କରୋନା ସଂକୁମିତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପରିବାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ଯାଇଛି । କେବେଠୀ ପିଲାଙ୍କ ହରାଇ ପିତାମାତା ଅସହାୟ ତ ଆଉ କେବେଠୀ ପିତାମାତାଙ୍କୁ ହରାଇ ପିଲା ଅସହାୟ ହୋଇପାରିଛି । କରୋନାଜନିତ ସ୍ଥାସ୍ଥ୍ୟ ସମସ୍ୟା ମଧ୍ୟ ବହୁଲ ଭାବେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି । ଚିକାକଶ ଯେତିକି ଦୂତ ହେବା କଥା ତାହା ସମ୍ବନ୍ଧର ନହେବାରୁ ଢୁଟାୟ ଲହର ଆଗୁଆ ଆସିବା ନେଇ ଚିନ୍ତା ବଢ଼ିଗଲାଛି । ଦେଶର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ବିଗନ୍ଧିବା ସହ ଲୋକଙ୍କ ରୋଗଜାର କମି କମି ଆସୁଛି । ନିୟୁକ୍ତ ନାହିଁ, ଦରଦାମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ନାହିଁ । ଗୋଟେ ଅଜଣା କୋକୁଆ ଭୟ ସବୁବେଳେ ଉପାର୍ଥିତି । ରାଜ୍ୟର ଅନେକ ଜିଲ୍ଲାରେ କରୋନା ସଂକୁମଣି ୪% ତଳେ ଥିଲା ବେଳେ ଉପକୁଳ ଜିଲ୍ଲାରେ ଏହା ଅଧିକ ରହୁଛି । ବିଶେଷକରି ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଓ କଟକ ଜିଲ୍ଲାରେ ସାମୟିକ ସଂକୁମଣି କମିଥିଲେ ବି ଏହା ରେତେ ଜୋନରେ ରହୁଥିବାରୁ ସ୍ଥାସ୍ଥ୍ୟ ବିଭାଗର ମୁଣ୍ଡ ବ୍ୟଥା ବଢ଼ୁଛି । ଯେଉଁଥାଇଁ ଏସବୁ ଜିଲ୍ଲାରେ କଟକଶାକୁ ଅଧିକ କୋହଳ କରାଯାଇନାହିଁ । ବସ ସେବା ବନ୍ଦ ରହୁଥିବାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଲୋକ ଯିବାଆସିବା କରିପାରୁନାହାନ୍ତି । ଏହାରି ମଧ୍ୟରେ ରାଜଧାନୀର କିନ୍ତି ଅଞ୍ଚଳରେ ତେଙ୍କୁ ଜ୍ଵର ବ୍ୟାପିବାକୁ ନେଇ ଲୋକ ଚିନ୍ତାରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । କାରଣ ଜ୍ଵର ହେଲେ କୋତିତ୍ ଗେଷ୍ଟ କିମ୍ବା ଡେଙ୍ଗୁ ଜ୍ଵର ପରାମ୍ବା କରାଯିବ ତାହା ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ଥିତି କରୁଛି । ଏପଣେ ଢୁଟୀୟ ଲହର ଚିନ୍ତା ବଢ଼ାଇଲାଣି । ଯଦି ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ଆକଳନ ସତ ହୁଏ ଏବଂ ଅନ୍ତେବିରାନରେ ଢୁଟୀୟ ଲହର ଆସେ ତେବେ ଜୀବନ ଜୀବିକା ଅଧିକ ସଂକଟକୁ ଚାଲିଯିବ । ଏଣୁ ଏବେଠାରୁ କୋତିତ୍ ନିୟମ କତାକତି ପାଳନ କରିବା ସହ ଅଧିକ ସତର୍କତା ଅବଳମନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏପବୁକୁ ଭଲ ଭାବେ ଚିନ୍ତାକଳେ ଜାଣିହେବ ଯେ, କରୋନାରୁ ବର୍ତ୍ତିବା ପାଇଁ ସାମାଜିକ ଦୂରତା, ମାଞ୍ଚ ପିଷିବା ଅପରିହାୟ୍ୟ । ତିଲାପଣ ଅଧିକ ବିପଦ୍ମର୍ଥ ଓ ଭୟନକ ହୋଇପାରେ ବୋଲି ଏବେଠାରୁ ବୁଝିବାକୁ ହେବ । ଜୀବିକା ସଂକଟରେ ଥିଲେ ବି ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇବା ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏତଦବ୍ୟତୀତ ବହୁ ଅମାନିଆ କଟକଶା ନମାନି ବିନା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୁଗି ବୁଲିବା ସଂକୁମଣି ବଢ଼ିବାର ଅନ୍ୟତମ କାରଣ । କଟକଶା କୋହଳ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଦୋକାନ ବଜାର ଖୋଲିବା ପରେ ସେଠାରେ ପ୍ରବଳ ଗହଳି ହେବା କାରଣରୁ ମଧ୍ୟ ସଂକୁମଣି ବହୁଥିବା ଆଶଙ୍କା କରାଯାଇଛି । ପରିସିଦ୍ଧିର ଆହାନ ଅନୁସାରେ ଆଗୁଆ ସତର୍କତା ଓ କତା ପଦକ୍ଷେପ ଦରକାର ।

କରାନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ସତ କହିବାର ଶପଥ
ନେଲାପରେ ମଧ୍ୟ ମିଛ କଥା କହିଥାନ୍ତି,
ସତକୁ ଲୁଗାଇଥାନ୍ତି । ଏହାବାଦ କେତେକ
ଦଳିଲ ଦସ୍ତାବିଜ ଗୁଡ଼ିକୁ ଜାଲିଆନ୍ତି କରି
କିମ୍ବା ଏହାର କେତେକ ଅଂଶକୁ କାଟି
ଯୋନ୍ତି ଅଦାଳତରେ ଦାଖଲ
କରାଯାଇଥାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଯୋଗ୍ୟ
ଲୋକଟି ନ୍ୟାୟ ପାଏ ନାହିଁ ଏବଂ ମିଥ୍ୟା
ଓ ଜାଲିଆନ୍ତିର ଆଶ୍ରୟ ନେଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି
ବିଜୟୀ ହୁଏ । ବିଭିନ୍ନନା ଏହିକି ଯେ
ହାରିଯାଇଥିବା ଲୋକଟି ଭାଗ୍ୟକୁ ଆଦରି
ନିଜ ପରାଜୟକୁ ସ୍ଵାକାର କରେ ଏବଂ
ଏପରି ମିଥ୍ୟାଚାର ଓ ଜାଲିଆନ୍ତି ବିବୁଝରେ
କୌଣସି ଆଇନଗତ ପଦକ୍ଷେପ ନିଏ
ନାହିଁ । ଏଥୁପାଇଁ ଅନେକ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ
ଦୋଷ ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ କୋର୍ଟରେ କଳାକୁ
ଧଳା କରିବା ସହଜ ବୋଲି ମତ ପୋଷଣ
କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତାହା ଠିକ ନୁହେଁ । କୌଣସି
ମନ୍ଦିରମାରେ ମିଛ ସାକ୍ଷୀ ଦେଉଥିବା କିମ୍ବା
ଜାଲ ଓ ଅସତ୍ୟ ଦଳିଲ ଦାଖଲ କରୁଥିବା
ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିବୁଝରେ ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ କରିବା
ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଆଇନ ଅଛି ଯାହାକୁ ଠିକ
ଭାବରେ ଉପ୍ରୟୋଗ କଲେ କ୍ଷାର ଓ ପାଣି
ଅଳଗା ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ମିଥ୍ୟା ଓ

ଗାଲିଆଟିକୁ ଅସ୍ତ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର
କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ନିଶ୍ଚିତ ଦଣ୍ଡ ପାଇବ।
ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଦଫା
୧୯୩ ଅନୁସାରେ ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି
ଶାଶ୍ଵିତ ଅଦାଳତରେ କୌଣସି
ମନ୍ଦିରାରେ ମିଥ୍ୟା ସାକ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରେ
କାଳୁ ସାତ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜେଲ ଦଣ୍ଡ ଓ
କରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ। ଏପରି
ବାକ୍ୟ ରଚନା କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବା
ବାକ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ତିନି ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜେଲ
ଦଣ୍ଡ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି। ସେହିପରି
କୌଣସି ନିରାହ ଲୋକକୁ ଦୌଳତଦାରୀ
କଙ୍କଦମାରେ ସଜ୍ଜା ଦେବା ନିମନ୍ତେ
ଶାଶ୍ଵିତ ସାକ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ସର୍ଜନା କରିବା
ସାକ୍ୟ ଦେବା ମଧ୍ୟ ଦଫା ୧୯୪,
୧୯୪ ଓ ୧୯୫ ଅନୁସାରେ ଦଣ୍ଡନାୟ
ଗେ। କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ତରାଇ
ମନକାଇ ମିଛ ସାକ୍ୟ ଦେବାକୁ
ବୁଦ୍ଧାଇବା ମଧ୍ୟ ଦଫା ୧୯୪-
କ"ରେ ଲିଖିବନ୍ତ କରାଯାଇଅଛି। ଏଇ
ଦଫାଟି ୨୦୦୪ ମସିହାର
ଶାଶ୍ଵିତ ଏକ ପୁଲିସ
କରାଯାଇଅଛି ଯାହାକି ଏକ ପୁଲିସ
ବର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧ। ମିଛ ସାକ୍ୟ ଦେବା ପାଇଁ

କାହାକୁ ଉରେଇ ଧମକେଇ ବାଧ
ଯାଉଥାଏ ତେବେ ସେ ପୂଲିସ୍ଟରେ
ଲା ଦେଲେ ଏକ କେସ ରୁକୁ ହୋଇ
ତ ହୋଇପାରିବ ।

କୋର୍ଟରେ ମକଦ୍ଦମାର ବିଚାର
ଥିବା ସମୟରେ ଜାଣିଶୁଣି ମିଥ୍ୟା
୧ ଦେବା ଏବଂ ଜାଲିଆନ୍ତି କରି
ଣ ତିଆରି କରିବା ଉଦେଶ୍ୟରେ
ଜ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ
ରକୁ ଆସିଲେ କ୍ଷତିଗୁଡ଼ ହେବାକୁ
। ପକ୍ଷ ସେଇ ଅଦାଳତରେ
ଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧୁ ଆଜନର ଦଫା
୦ ଅନୁସାରେ ଏକ ଦରଖାସ୍ତ
ଲ କରିପାରିବେ । ସେହି ଦରଖାସ୍ତକୁ
ରକୁ ନେଇ ବିଚାରପତି ଏକ
ସନ୍ଧାନ ଆରମ୍ଭ କରିବେ । ଏହି
ସନ୍ଧାନରେ ଅଭିଯୋଗର ସତ୍ୟତା
ଲେ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧୁ
ନର ଦଫା ୧୯୪ (୧) (ଖ)
ବକ୍ତ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଅଭିଯୋଗ ପତ୍ର
୧ୟ କମତାପ୍ରାୟ ଫୌଜଦାରୀ
କ୍ଷେତ୍ରକ ଅଦାଳତକୁ ପଠାଇବେ
୦ ସେ ସେଥିରେ ନିଜେ
ଯୋଗକାରୀ ରହିବେ । ଯଦି

ଆପଣୁ କୋଣିତ୍ତ ରତ୍ନକାଳୀନ ରୋଗ ପାଇଟିବ !

ପ୍ରଫେସର ଡାକ୍ତର ଉମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ପାତ୍ର

ଗତି କରୁଥିବା ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ
କରୁଛନ୍ତି । ପୂର୍ବରୁ ସଂଘଚିତ ତ
ମହାମାରୀଗୁଡ଼ିକର ଡଙ୍ଗ ବା ପାକ୍ଷିଯା ସହ
କୋରିଛି- ୧ ୯ କୁ ତୁଳନା କରି ଉଚ୍ଚ
ମହାମାରୀର ଅନ୍ତ ଘଟିବ ଏବଂ ତାହା ଏକ
ରତ୍ନକାଳୀନ ରୋଗ ଭାବେ କେବଳ ତିକ୍ଷ୍ଵ
ରହିବ ବୋଲି ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଆକଳନ
କରିଛନ୍ତି । ମହାମାରୀ କୋରିଛି- ୧ ୯ ର
ଚନ୍ଦ୍ର ଫଳାଫଳ ନିର୍ଭୟ ପାଇଁ ସେମାନେ
ଏକ ପ୍ରତିରୂପ ପରିକଳନା କରିଛନ୍ତି ଯାହା
ସଫଳତା ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ଗଣଟିକାକରଣ ଓ
ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ସଂକ୍ରମଣ ରୋକିବା ପାଇଁ
ଗୃହାତ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପରି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ
ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ।
କରେନା ତୁତାଶୁର ରୋଗପ୍ରତିରୋଧକତା ଓ
ସଂକ୍ରମକତା ସମ୍ପର୍କତ ଉପଲବ୍ଧ ତଥ୍ୟକୁ
ଭାବି କରି ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କ ଆକଳନ ହେଲା,
ସଂକ୍ରମଣରେ ବାଧା ଉପୁଜ୍ଜାଉଥିବା
ରୋଗପ୍ରତିରୋଧକତା ଯଦିଓ ହୃତ ବେଗରେ
ଫିକା ହୋଇ ଅସିଥାଏ, ତଥାପି ରୋଗର
ପ୍ରାଦୂର୍ଭାବକୁ କମାଉଥିବା ପ୍ରତିରୋଧକତା
ଦୀର୍ଘପ୍ଲାୟ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ସୁତରାଂ
ମହାମାରୀର ଅନ୍ତ ପହଞ୍ଚିଲା ପରେ ସାର୍ଥ-
କୋର- ୨ ସାଧାରଣ ଥଣ୍ଡା ସର୍ଦ୍ଦ ରୋଗଠାରୁ

ଧୂକ କ୍ଷତି କରିପାରିବ ନାହିଁ । ପୁରୁଣା
ମହାମାରୀଗୁଡ଼ିକର ଉପଦ୍ରବକୁ ତର୍ଜମା କରି
ସମାନେ ଏପରି ନିର୍ଯ୍ୟାସରେ ପହଞ୍ଚିବା
ପାରିଛନ୍ତି । ୧୯୧୮ ମଧ୍ୟାହର ସ୍ଵେଚ୍ଛାୟ ଫୁଲ
ବର୍ଷ ପରେ ହିଁ ଅନ୍ତ ଦେଖିଥିଲା ।
ସହିପରି ୧୯୪୭ ମଧ୍ୟାହର ଏବଂ ଏମ୍
ମହାମାରୀ, ୧୯୭୮ ମଧ୍ୟାହର
ଏବଂ ଏମ୍ ମହାମାରୀ ଓ ୨୦୦୯
ମଧ୍ୟାହର ଏବଂ ଏମ୍ ମହାମାରୀ ମଧ୍ୟ
ନୂରପ ଭାବେ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା । ଏହିଥାବୁ
ମହାମାରୀ ପାଇଁ କୌଣସି ଟିକାର ଉପଯୋଗ
କରାଯାଇଲନଥିଲା । ଅପରିପକ୍ଷେ, କୋଉଠି-
୧୯୮ ଅନ୍ତ ପାଇଁ ଗୋଷ୍ଠୀ
ରାଗପ୍ରତିରୋଧକତା (ହର୍ତ୍ତ ଲମ୍ବୁନିଟି) ପରି
ବାହନିକ ଉପଳବ୍ରିତ ଅବତାରଣା
କରାଯାଉଥିବାକେଳେ ଉପରୋକ୍ତ ମହାମାରୀ
ବଲେ କେବେ ଏପରି ହର୍ତ୍ତ ଲମ୍ବୁନିଟି
ପାଇଁ ହୋଇଲନଥିଲା ।

କୋଉଠି-୧୯ ମହାମାରୀର ଦ୍ୱିତୀୟ
ଅନ୍ତରେ ମୃତ୍ୟୁର ବିବାଷିକା ଭାରତରେ
ଶାକର ପାଳନର ଧାରାକୁ ମଧ୍ୟ ବଦଳାଇ
ଦିଲାଛି । ଏକ ସମୟରେ ଦେନିକ କୋଉଠି-
ପାତ୍ୟ ଦେଶରେ ୪ ହଜାରୁ ଅଧିକ ରହୁଥିବା
ବଲେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁର ଭାଣ୍ଡବ ଜାରି

ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରିୟଜନଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁରେ
ପରିଥିବା ଲୋକେ ଖୁବ ଅସହାୟ
ରହିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏଭଳି ଶୋକକୁଳ
ରେ ବି ନିଃସଂ ଓ ଅସହାୟ ହୋଇ
ଗାନ୍ଧୀ ବାଧ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି । ଅଚାନକ
ରୟ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ଆଖ୍ଯ ବୁଝି
ଥିବା ଲୋକଙ୍କ ପରିବାର ସଦସ୍ୟ ଏବେ
ଭୟାନକ ମାନସିକ ପାଢ଼କୁ ଚାପି
ଗାନ୍ଧୀ ମଧ୍ୟ ବାଧ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି । ପରିବାରର
ଧୂକ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଅନେକଙ୍କୁ
ବିକ ଭାବେ ପଞ୍ଚ କରିଦେଉଛି । କୋଣିଡ଼ି
ପରେ ଶୋକ ପାଳନ ପାଇଁ ରହିଥିବା
ମରା ମଧ୍ୟ ଏବେ ପାଳନ
ଲପାରୁନାହିଁ । କୋଣିଡ଼ି କଟକଣା
ପାଇଁ ଶରୀରକୁ ବ୍ୟାଗରେ ଭର୍ତ୍ତ କରି
ଯାଉଛି ଏବଂ ଅନ୍ତିମ ବିଦ୍ୟାୟ
ରେ ଏକ ଝଲକ ଦେଖିବାକୁ
ନକରିବା ପାଇଁ କୁହାୟାଇଥିବାରୁ
କକ କେବଳ ଅନ୍ତରେ ବିଳାପ
ହିଛି । ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ବନ୍ଦୁ ପରିଜନ
ପ୍ରତି ହୋଇ ଶୋକ ପାଳିବା ଓ ଦୁଃଖ
ବାର ମଧ୍ୟ ସୁଯୋଗ ନାହିଁ । ଏଭଳି
ତୁ ସ୍ଵିତରେ ଲୋକେ ଗରୀର

କୁଣ୍ଡଳ ପାତାରୀ ?

ଡ.କିଶୋର ମହାନ୍ତି

ମୋତେ ସତରେ ପୁରସ୍ତମ ଯିବାମନା ।
ବା କୋଉ ଭକ୍ତରେ ଗଣା । କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଆ
ବାଲି ଆଖୁ ଜମା ମୀର ହୋଇ ରହିପାରୁନି ।
ନଗର ଘାଁଟି କଥିତି ହେଉଛି, ହୃଦୟଗା ବି
କାରି ହେଲାଯାଉଛି । ମନ ଭିତରେ ଖାଲି
ଶିଯାଉଛି ନାଳକରୁର ନାଳ ନେତ । କିନ୍ତୁ
ମାର ପୁରସ୍ତମ ଯିବା ମନା । ଓଡ଼ିଆ ଠାକୁର,
ଷ୍ଟ ଦେବତା ପରା ସେଇ
ପୁରସ୍ତମରକାଳିଆ ଠାକୁର ପ୍ରଭୁ କଳିଆରଭୂତ୍ର
ଜଗନ୍ନାଥ । ସାରା ବିଶ୍ୱର ଦେବତା ।
ଆଡ଼େ ଥଥରେ ଥରେ ଦିବ୍ୟ ଦର୍ଶନା
ଅଞ୍ଚଳର ହେଲଗଲେ ପାପ ଧୋଇ ହେଲାୟା
କେତେ କିଏ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତରେ କେତେ
ପ୍ରରେ ଦେଖୁ ନାହାଁନି କହତ ! ଆମ
ଖରେ ଚିର ପରିଚିତ ଘରର ମାଲିକ ସେ
ତେଣୁ ସମାସେ କହନ୍ତିନି “ସର୍ବ ମଙ୍ଗଳ

ପଥ, ଜଗନ୍ନାଥ ଅଛନ୍ତି ହେଲେ ଭକ୍ତ କାହିଁ ?
ଉଦ୍‌ଦ୍ରବ୍ୟ ପୁରୁଷୋମ ମନା । ସାଲବେଗ
ପରା କହିଲେ -
“ ‘ସାତଶ ପଂଚାଶ କୋଶ ତାଳି
ନପାଇଇ
ମୋ ଯିବା ଯାଏ ନନ୍ଦିଗୋଷ ଥୁବ ରହି ।’
ତୁମେ ପ୍ରଭୁ ଏତେ ଦୟାବନ୍ତ ଦୟାମନ୍ୟ
ତାଙ୍କ ପାଇଁ ପରା ଆପଣ ଅପେକ୍ଷା କରି
ରହିଲ, ନା ? ଭକ୍ତ ଦାଶିଆ ବାଉରା ନଡ଼ିଆ
ସମର୍ପ ଦେବାକୁ ଲଜ୍ଜା କଲା ତା ହାତରୁ ନଡ଼ିଆ
ତୋଳି ନେଲାତ । ଭକ୍ତ ବଳରାମ ଦାସକୁ
ନମନି ମଧ୍ୟ ହେଲା । ନେମେ ରାମୀ

ଭୁ କି ଗୁଣ ବର୍ଣ୍ଣିବି କାହାକୁ ବା ଆଗୋଚର
ଭୁ - କେତେ କେତେ ଦୁଃଖ, କଷ୍ଟ, ଯନ୍ତ୍ରଣା
ଭୁମେ ମୁକ୍ତି ଦେଇଛା । ଏଣୁ ଆରତ
ଜନ ତୋ ବାଳା ଆଜେ କାଳେ ବଜ୍ରସେନା
ହାଲକୁ ଦଶ ଅବତାର । ନାଶିଲୁ ଅବନିର
ଧାର ।' ପ୍ରଭୁ କିନ୍ତୁ ଆଜି ସବୁ ଦୂଶ୍ୟବଦଳି
ଛାଇଛି - ବିଶ୍ୱ କଷ୍ଟରୁ ଲୋକଙ୍କ ବହି ଚାଲିଛି-
ଯୁଦ୍ଧ ବାଧା ମାନୁନି କଣ ବା ସମ କି ସାମାନ୍ୟ
ଲାକୋଞ୍ଜିଳି -- ସବୁ କଥା ଭୁମକୁ ଜଣା ।
କାର କଥା ଭୁମକୁ ଅଳକଣ ପ୍ରଭୁ । ଭୁମେ ତ
ଗତର କର୍ଷ୍ଣଧାର - ଭୁମେ ଅମର
ଯାଇଲେ ।

ଜୀବନ- ଗୋଡ଼ ହାତରେ ବେଢ଼ି
ଲା ଭଳି ଲାଗୁଛି । ପ୍ରକୃତିର
ଶାବେଶଶ ପାଇଁ ମୋର ଜନ୍ମ ।
ପକ୍ଷାମାନଙ୍କୁ ଯନ୍ମନେବା ପାଇଁ ଭୁମେ ତ
ଶଶ କଲ ଏ ସୃଷ୍ଟି ଆମ ମାନଙ୍କୁ
କିନ୍ତୁ ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖୁବାର ସ୍ମୃତ୍ୟୋଗ
ନାହିଁ । ପକ୍ଷାମାନେ କେଉଁଠି ଥା'କ୍ତି
ତେ ଡେଶା ନାହିଁ ଏବେ । ସେମାନେ
ସମସ୍ତେ ଜାଣି ସାରିଲେଣି, ପୃଥିବୀରେ
କିନ୍ତୁ କିମ୍ବି ପୁଣ୍ଯ । ଏ ପୃଥିବୀରେ ବଶର
ମାନେ ଭାବିଲେଣି ଜନଶୂନ୍ୟ
ରଶଳାଣି ପ୍ରାୟ ଏ ଧରା । ସେମାନେ
ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ବିଚରଣ କଲେଣି । କେଉଁ
କେତେବେଳେ ଆସେ ଆର ଯାଏ କେହି
ନା । ଚାଷା ଢରିଲେଣି ଚାଷ ଜମିକୁ
କାକୁ, ଶ୍ରମିକମାନେ ଢରିଲେଣି
ବିଶ୍ୱ ଆଜି ହତାଶ୍ରୀ । ଏମିତି ହେଇଯିବ ପ୍ରଭୁ
ଭୁମେ ଥାଉ ଥାଉ । ଦୀର୍ଘ ଦେତ କର୍ଷ ହେବ,
ତମ ଦର୍ଶନ ମିଳିନି । ଦେଖୁବ ଦେଖୁବ ବୋଲି
ତମ କଳାବଦନ ଦେଖୁ ନପାରି ଆଜି କିଏ
ଚାଲିଗଲାଣି ସେ ପୁରକୁ । ଦେଖୁକି ତୁମ ଦିବ୍ୟ
ରୂପକାନ୍ତିକୁ । ଆଗର ଆହୁତି ଅତି ପରାକ୍ଷା ।
ଏହାର କଣ ଶେଷ ନାହିଁ ପ୍ରଭୁ । ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦିରରେ
କେତେ ଢକା ପଞ୍ଚ ଥୁଲା । ରଥରେ
ଭାବୁକମାନଙ୍କର ରତ୍ନରେ ରଥ ଗଭୁଥିଲା
ବଢ଼ାବ୍ୟକ୍ତିରେ । ତୁମକୁ ରଥରେ ଦେଖୁ ଉଜନତ
କେତେ ଅମାପ ଆନନ୍ଦରେ ଉଲ୍ଲୁଚିତ ହୋଇ
ଯାଉଥିଲେ । ଏବେ ସେ ଅପୂର୍ବ ଦୃଶ୍ୟ
ଦେଖୁବାକୁ ମିଳିନ୍ତି ପ୍ରଭୁ । ତୁମକୁ ଆଖ୍ୟ ପୁରାଜ
ଦେଖୁବା କଣ ଆଗର ସାତ ସପନ ହୋଇଯିବ
। ତମ ଦରଶନ ବିନା ଏ ଦୁଇଆଖ୍ୟ କଣ ମୁଜି
ହୋଇଯିବ । ଏଇଠି ଭାବିନେବି ପ୍ରଭୁ “ସକଳ

ଷ ଦେବତା ପରା ସେଇ
ଶ୍ରେଷ୍ଠମନେକାଳିଆ ଠାକୁର ପ୍ରଭୁ ବଳିଆରଭୁଜ
ଜଗନ୍ନାଥ । ସାରା ବିଶ୍ୱର ଦେବତା ।
ଆଡ଼ି ଥଥରେ ଥରେ ଦିବ୍ୟ ଦର୍ଶନା
ଅଞ୍ଚଳ ହେଲଗଲେ ପାପ ଧୋର ହେଲଯାଏ
କେତେ କିଏ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତରେ କେତେ
ପରେ ଦେଖୁ ନାହିଁଛି କହାତ ! ଆମ
ଖରେ ଚିର ପରିଚିତ ଘରର ମାଲିକ ସେ
ତେଣୁ ସମପ୍ତ କହନ୍ତି ‘ଶର୍ବ ମଙ୍ଗଳ

ମନା । ଚାଲିବାକୁ ସମ୍ମାନ ହେଲେ ଦେହରେ
ବଳ ନାହିଁ । ଉପର ଭକ୍ତ ମନକୁ ସମ୍ମୂଳୀ
ଗ୍ରାସୁଛି । ଆଜି ଚାରିଆଡ଼େ ଆଜଙ୍କ ହେଲ
ପୁରୁଷୋମର ଦାଣ ଉଠୁଆନ୍ତା ପଢୁଆନ୍ତା ।
ସେରିଷ୍ଟ ମୁଠାଏ ପକାଇବାକୁ ଜାଗା ନଥାନ୍ତା ।

ବିଶ୍ୱର ବଢ଼ୁଣ୍ଣେଶ୍ଵରୁ ଲୋକେ
ବଡ଼ଦାଣ୍ଟରେ ରୁଣ୍ଡ ହେଉଥାନ୍ତେ । ତୁମର ରଥ
ଉପରେ ବିଜୟ ଯାତ୍ରାରେ ଛାତି କୁଣ୍ଡେ ମୋଟ
ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତା । ହେଲେ କାହିଁ - ସବୁ

ରମା ରମଣୀ ହେ-”
ମୁଁ ନିମିତ ମାତ୍ର- ଗୋଟେ ପୁରସ୍କାର
ବାମନା - ଭାଙ୍ଗିବ ଭାବଧାରା ମୋ ଭିତରେ
ହୁଁ - ମୁଁ ସର୍ବାନ୍ତ କରଣରେ ଜଣେ ପାପା-
ପାପା, ତେଣୁ ----- ପୁରସ୍କାର ଯିବା ମନା ।
“ ତୁମ୍ଭ ରଥୟାତ ଦେଖୁ ନ ପାରିଲି
ଦେବାରୁ ଦାରୂଣ ଦୃଢ଼ଖ
କେତେ କେତେ ମହା ଭକ୍ତ ମାନଙ୍କୁ
କତାଇ ନେଇଛ ପଥ

ନାରଖୋନାରେ କାମ କରିବାକୁ - ଘରେ
ଏଣେ ଅପିଷ ଶୂନ୍ୟ । ବିକାଶ ଏବେ
ମୁହାଣୀରେ । ଜୀବନ ପାଇଁ ଜୀବିକା
ଛି; ପେଟପାତଣା ପାଇଁ ଜୀବିକା କଲେ
ଜୀବନ ଯାଉଛି । ଘରେ ଚାଲା ଜଳୁ
- ସତରେ ପ୍ରଭୁ ଏକି ସଂସାର ? ଏକି
ଭୂମର ! ଏ କରୁଣ ଦୂର୍ଯ୍ୟ ଦେଖୁବାକୁ
ପ୍ରଭୁ ଖାଲି ବଂଚିଛୁ ଯାହା ।
ଆମର ଆଉ ଧୌର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ - ସାହାସ
- ବଂଚିକି ମରିବା ଭଳି । କୁତ୍ର ଶବ୍ଦ
ପରିକାର କେହି ନାହିଁ । ନିର୍ମିଳୁଛି,
ଶାରୁ ନିର୍ମିଳିଲୁନି । ସେଇସବ ମର୍ମନ୍ତୁଦ
ନ ଦେଖୁବା ପାଇଁ ହୁଏତ ପ୍ରଭୁ ସିଂହଦ୍ୱାର
ଆଉଜେଇ ଦେଇଛି । ଶୂନ୍ୟ ଜାଗରାତ୍ମା,
ମରଟ, ତ୍ରେନରେ ଯାହାଯତ ନାହିଁ । ଏ
ମରା ମନ । ମଧ୍ୟାମାନି ମରଥା

ଡେଇଥ୍ ସାହିତ୍ୟ ଜଗତରେ ଅନ୍ୟମୟ ଧୂରାଣ ସ୍ଵର୍ଗ ରାଜ୍ୟବର୍ଷନ ଧଳ ମହାପାତ୍ର ଏକାଧିକରେ ଲଜ୍ଜା ସଫଳ ଗାନ୍ଧିକ ଏବଂ ଅଂପନ୍ୟାବିଜ ଭାବେ ସୁପରିଚିତ ।

ତାଙ୍କ ଲେଖାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ଶୈଳୀର ସତରତା ଏବଂ

ସରଜନା ପାଠକାମ ଆଦର ଲାଭ କରିଛି । ସାମାଜିକ ଜୀବନ ଓ ସମ୍ପର୍କ ଦେଇ ଭେଦକା ପାହାତ ପରି ସୁଦର ଆବେଗରତା ଶବ୍ଦ ସମ୍ବାଦ ହେଲା ଧଳ ମହାପାତ୍ରକ ଗଢ଼ ଓ ଉପନ୍ୟାସରେ ଶିଖରଣ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ବେଳ ଭଲ ନାହିଁ ଉପନ୍ୟାସ ତାଙ୍କର ଏକ ଅନ୍ୟ କୃତା ଭାବେ ‘ଏକମାତ୍ର’ରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟବର୍ଷନ ଧଳ ମହାପାତ୍ର

ଭାଗ-୨୭

ଉଚ୍ଚିଷ୍ଟ

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୧୭ - ୧୮ ଜୁଲାଇ, ୨୦୨୯

ବେଳ ଭଲ ମାହୀ

ସେତେବେଳକୁ କ'ଣ ସେମାନେ କଞ୍ଚାକମ୍ୟାରେଇ କରିଥିଲେ ?

ନା, ସେଥିପାଇଁ ସ୍କ୍ରିନ୍ ପାର୍ଟ୍ୟୁନ କରି ରହିଲେ । ହେଲେ ନିଆଁ ପାଖରେ ଯିଅକୁ ଏ କପତା ପାର୍ଟ୍ୟୁନ କେତେବିନ ମାନ୍ୟାବାକ୍ତା ।

କଞ୍ଚାକମ୍ୟାରେ କରିଥିଲେ କାହିଁ ?

ସେ ଗୋକି ଭାବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ କ'ଣ ହୋଇଲେର ରିସେପ୍ଶନ ରହି ପାର୍ଥିଆସା । ବାହା ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ତାଙ୍କର

କରିବାରେ ଅସୁରିଧା କ'ଣ ରହିଆନ୍ତା ?

ତୋ’ ବାପ ତାହେଲେ ଠିକ କହୁଥିଲା । ଲାଭ ପୁରୁଷ ଦେଖୁଛି ପାଇ ଦେଖୁଛି, ଯେଉଁ କବି ବତ ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖୁଛି ପ୍ରେକ୍ଷଣ କନାରି ସେଥିପାଇଁ

ତା’ର କ’ଣ ଦୁଇ ଅଛି । ମୁଁ ତୋ ବାପା କଥାକୁ

ଦିଶାସ କର ନଥିଲୁ, ହେଲେ ଦେଖୁଛି ତୁ ସତରା ମୋଟ ଦୁଇଥିବାକୁ ପାଇଁ । ଆରେ ବାହା ହୋଇ ଯାଇବାରେ କରିବାକୁ କରିବାକୁ କରିବାକୁ କରିବାକୁ କରିବାକୁ କରିବାକୁ ।

କରିବାରେ ଅର କେତେଟି ସତରକାମକୁ ସର୍ବ

ରଖୁଥିଲା ।

କରିବାରେ ରୂପ ଥିଲା ଯାଏ ଗାନ୍ଧି ଥିବ, ରୂପ ଖେଲେ ସେମାନେ ନୁଆ କିମ୍ବା ଶେଷିବେ ।

ତା’ହେଲେ ଗାନ୍ଧି ହୋଇ କେମିତି ପୁଣି ?

ସବୁଦିନ ରାତିରେ ଯେତେବେଳେ ଗୋଟ ଖେଲୁଥିବ, ତେବେ ଆଉ କ’ଣ କିମ୍ବା ରାତିରେ ଯେତେବେଳେ କିମ୍ବା ମାରେଇ କଲା । ଆରେ ତେ କ’ଣ କୁଆଡ଼େ ଗଲା, ମୁଁ ତ ଦେଖୁଛି ତୁ ତା’କପଟିଏ ନବେଳ ବି ପ୍ରାଣ ଖର କାଗଜର ପବିତ୍ର ଦେବାକୁ କେତେ ସମ୍ବନ୍ଧ ଲାଗୁଛି ।

ନୁପ କାଗଜ ପିଲାଟା ଉପରକୁ ବିରକ୍ତ ହୋଇ କହିଲା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କରିବାକୁ କରିବାକୁ କରିବାକୁ କରିବାକୁ କରିବାକୁ ।

ହେଲେ ନେହିଛି କିମ୍ବା ପିଲାଟିଏ କା କପଟିଏ ଅଣି ଥେଇଲା । ତା’ ମୁଁ ସୁରୁ ତୋକିଏ ନେଇ ରାଧୁନା କହିଲା, ମୁଁ କ’ଣ ସକାଳ ପ୍ରହରୁ ତା’ ପାଖରେ ମାଶା ଦେଖିଲା । ଆରେ ତେ କ’ଣ କୁଆଡ଼େ ଗଲା, ମୁଁ ତ ଦେଖୁଛି ତୁ ତା’କପଟିଏ ନବେଳ ବି ପ୍ରାଣ ଖର କାଗଜର ପବିତ୍ର ଦେବାକୁ କେତେ ସମ୍ବନ୍ଧ ଲାଗୁଛି ।

ଆଜା ସେମାନେ କେଉଁ ସର୍ବରେ କଞ୍ଚାକୁ ମ୍ୟାରେ କରିଥିଲେ ?

ସେମାନକ ସର୍ବ ଥିଲା ପରମାର୍ଥ ନେଇ ରାତାର ନିର୍ମାଣ କରିବାର କାମକାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କରିବାର କାମକାର ।

କାମକାର କରିବାର କାମକାର କରିବାର କରିବାର କରିବାର ।

କ’ଣ ପରେ ସର୍ବ ସବୁ ?

ମା- ସେବରୁ ଥୋକବା ସର୍ବକୁ ତେବେ କହି ହେବନି । କୁହମ, ମୁଁ କ’ଣ ଆଉ ହୋଇ ପିଲା ଅଛି ।

ପିଲା ହେଲ ଠିଆ ହୋଇଥିବ । ପିଲାଟି କାନେଇ ଥିଲା ।

କାମକାର କରିବାର କାମକାର କରିବାର କରିବାର ।

କରିବାର କରିବାର କରିବ

ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକନ୍ୟୁ ପ୍ରକାଶ ଧାରାରେ: ପଣ୍ଡମଙ୍ଗା ନାଚ

ଡ. ମନୋରଞ୍ଜନ ବିଶ୍ୱାସୀ

ଆଦିମ ମାନବର ହାସ୍ୟ, ବିଶ୍ୱାଦ, ଭୟ ଜତ୍ୟାଦି ମଧ୍ୟରୁ ଲୋକାନ୍ତରୁ ପରିପ୍ରକାଶକୁ ଆଧାର କରି ଲୋକନାଟକ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ । ବ୍ୟକ୍ତିର ହର୍ଷ, ଉଲ୍ଲାସ, ପ୍ରେମ, କ୍ଲୋଧ, ଘୃଣା ଜତ୍ୟାଦି ଭାବକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯେଇଁ ଅଭିନୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଏ, ତାହାହଁ ହେଉଛି ଯଥାର୍ଥରେ ଲୋକନୃତ୍ୟ । ନିରାଭରଣ, ସ୍ଵଳ୍ପିନ୍ଦି ଓ ସ୍ଵାଭାବିକ ଅଭିଭ୍ୟକ୍ତି ହେଉଛି ଲୋକନାଟକର ମୂଳ ଆଧାର । ଏହି ଧାରାରେ ଅନେକ ଆଲୋଚନ ପଶୁମୁଖା ନାଚକୁ ଲୋକନାଟକର ଆଦିମ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି । ମାନବ ଅଭିନ୍ୟ ଭିତରେ ଆରମ୍ଭ କରିଛି ତା'ର ଜୀବନର ଅଭିସାର ପକ୍ଷତରିର ବୈଚିତ୍ର୍ୟ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଜୀବନକୁ, ପଶୁପକ୍ଷୀ ହୋଇଛିତିହାସ ତା'ର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ । ସେମାନଙ୍କ ବିଚିତ୍ର, ଭୟନକ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ୟମୟ ବିଭିନ୍ନ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁକରଣ କରି ବଢ଼ିଛି ପଶୁ ଓ ପଶୁମୁଖା ନାଚ । ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ-ପ୍ରାଚାନ ପ୍ରତ୍ୟେ ପୁଗରୁ ଏହା ବିକାଶ ଲାଭ କରିଛି । କୁମେ ଏହି ମୃତ୍ୟ ବିକରିତ ମାନବ ସମାଜର ଧାର୍ମିକ ଚେତନାକୁ ଆଧାର କରି ଭିନ୍ନ ରୂପ ଧାରଣ କରିଅଛି ।

ମୁଖ୍ୟ ଓ ପୋଷାକ ଧାରଣ କରି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର
ନୃତ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ଧାର୍ମିକ
ପରମେତା ଉଚ୍ଚର ପଶ୍ଚମୁଖ୍ୟ ନୃତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା
ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ । ଏହି ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉପାସନା ପରମେତା
ପରବର୍ତ୍ତ ସମୟରେ ରାମାଯଣ ଓ ମହାଭାରତର
କାହାଣୀ ଓ ଘଟଣା ଆଧାରରେ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ
ହୋଇଥିବା ଅନୁମାନ କରାଯାଏ । ତେଣୁ ବଞ୍ଚିତଙ୍ଗ
କହିବାକୁ ଗଲେ ଲୋକବିଶ୍ୱାସ ଓ ଚଳଣି ହେଉଛି
ପଶମଖା ନୃତ୍ୟ ମଖ୍ୟ ଆଧାର ।

ଉପକୂଳ ଏବଂ ପାର୍ବତ୍ୟାଞ୍ଚଳର ତ୍ରିବିଧ ଚେତନାକୁ
ନେଇ ଏହାର ସଂଝୁଳି ଗଢ଼ି ଉଠିଛି । ଆର୍ଯ୍ୟ, ଦ୍ରବ୍ରିଦ୍ଧ
ଓ ଶବର ପରି ତିନେଟି ଗୋକ୍ଷର ଜୀବନଧାରଣା
ସମନ୍ୟ ଏ ମାଟିକୁ କରିଛି ବୈଚିତ୍ର୍ୟ ବିମଣ୍ଟିତ ।
ବିଶେଷ କରି ପ୍ରାଚୀନ ଜନଜାତି ଏହାର
ଜନସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରାଚୀ ଦ୍ୱାରା ତୃତୀୟାଂଶ ସଂଖ୍ୟାକୁ
ଚିହ୍ନିତ କରିଥାଏ । ଏକ ବିଶ୍ଵ ଶତାବ୍ଦୀରେ ମଧ୍ୟ
ଓଡ଼ିଶା ହେଉଛି ଏକ ଗ୍ରାମବହୁଳ ରାଜ୍ୟ । ବ୍ରହ୍ମପୁର,
ସମ୍ବଲପୁର, କଟକ ପରି ନଗର ବୋଲାଉଥିବା

ପଶୁମୂଖା ନୃତ୍ୟକୁ ଅନୁଧାନ କଲେ
ଦେଖାଯାଏ ଏହା ହେଉଛି ଛନ୍ଦ ଆବରଣ ଧାରଣ
କରି ବାସ୍ତବ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ଗୋପନ ରଖୁ ଅନ୍ୟ
ଏଇ ଉମିଳାରେ ଅରନ୍ତାର୍ଣ୍ଣ ହୋଲଥରା ଏଇ
ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଗ୍ରାମର ସମାହାର
କହିଲେ ଅତୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହାର
ଲୋକାନୁଭୂତି ଅନୁରୂପ ତେତନାକୁ ଆଧାର କରି
ମନ୍ତ୍ରିତିଥା ଆସାଇଛି ମନେ ହସାନାହିଁ । ତେଣ

ନାଟ୍ୟରୂପ । ସାଧାରଣତଃ ମୁଖ୍ୟ ଆଛାଦନ ଓ ସ୍ଥଳ ବିଶେଷରେ ସମ୍ମଗ୍ର ଶରୀରକୁ ଆଛାଦନ କରି ଏକ ପଶୁର ଚରିତ୍ର; କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କେତେକ ହୁଲେ ପ୍ରତାକାତ୍ମକ ଭାବେ ଦୁଷ୍ଟ ଚରିତ୍ରକୁ ଆଧାର କରି ଏହା ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାର ରୂପ ଥାଏ ପ୍ରାକୃତିକ କିନ୍ତୁ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ନୃତ୍ୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥାଏ, ଆଶ୍ରଳିକ କିମ୍ବା ସମୟ ଭିତିକ । ତେଣୁ ଦୁଇଟି ସଭାର ପ୍ରକାଶ ପଶୁମୁଖା ନୃତ୍ୟରେ ଅନୁଭବ

କରିଛୁଏ । ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ଛଳନାମାୟ ବ୍ୟକ୍ତିଭର ପ୍ରକାଶ, ଅନ୍ୟଟି ହେଉଛି ସ୍ଵପ୍ରକାଶ । ବସ୍ତୁତଃ କହିବାକୁ ଗଲେ ଏହା ହେଉଛି ପାପପୁଣ୍ୟ ଭିତରେ ଏକ ସଂଘର୍ଷ । ଅନ୍ୟ କେତେଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏହା ହେଉଛି ଦୃଶ୍ୟ (ସ୍ଵରତତ) ଏବଂ ଅଦୃଶ୍ୟ (ଜ୍ଞାନରତତ) ମଧ୍ୟରେ ସଂଘର୍ଷର ଜାତିବୁଦ୍ଧି । ତେଣୁ ଆପଣାର ସରା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକ ସରା ଉଭୟକୁ ଆଧାର କରି ପଶୁମୁଖୀ ନାଚ ଗଡ଼ି ଉଠିଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛୁଏ । ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପରମାରାଗତ ଭାବରେ ଗୋଟିଏ ପିଢ଼ିରୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ପିଢ଼ିକୁ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥାଏ । ବ୍ୟକ୍ତିର ପରିଦୃଶ୍ୟମାନ ପ୍ରତିଫଳନ ଏହି ମୃତ୍ୟୁରେ ଅନୁଭବ କରିଛୁଏ । ବସ୍ତୁତଃ କହିବାକୁ ଗଲେ ଏହା ହେଉଛି ପଶୁମୁଖୀ ନାଚଟିର ନାମକରଣରୁ ହିଁ ସ୍ଵର୍ଗ ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ ଯେ କୌଣସି ଏକ ପଶୁ କିମ୍ବା ପକ୍ଷାର ମୁଖୀ ଧାରଣ କରି ମୃତ୍ୟୁ କରିବା ହିଁ ପଶୁମୁଖୀ ନାଚ । ମାନବ ଏବଂ ପଶୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ବନ୍ଧୁଭପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂପର୍କଟିଏ ରହିଛି ତାହାରି କଳାଦ୍ୱାଳ ରୂପଟି ହିଁ ହେଉଛି ଏହି ନାଚ । ମାନବ ନିଜର ପ୍ରତିଦିନର କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଏହି ପଶୁମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ିଥାଏ । ଏମାନଙ୍କ ସହ ତାର ସଂପର୍କ କେତେବେଳେ ବନ୍ଧୁଭପୂର୍ଣ୍ଣ ତ କେତେବେଳେ ଶତ୍ରୁଭାପୂର୍ଣ୍ଣ । ସେ କେତେକ ପଶୁକୁ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରେ ଓ ଆଉ କେତେକ ହିସ୍ତ ପଶୁଙ୍କଠାରୁ ନିଜକୁ ଦୂରେଇ ରଖେ । ଏହି

A close-up view of a traditional Igbo wedding ceremony. In the foreground, a person is seen from the side, wearing a vibrant yellow and black patterned cloth. The background is filled with other people, some in traditional attire, creating a sense of a crowded, festive event.

ନାନ୍ଦନିକତା ଓ କାଷ୍ଟନିକତାର ମଧୁର ସମନ୍ବୟ ।

ଉପରୋକ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ନେଇ ଓଡ଼ିଶାର
ଲୋକଙ୍କୁ ତ୍ୟର ପ୍ରକାଶ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅନୁଧାନ
କଳାବେଳେ ପଶୁମୁଖୀ ନୃତ୍ୟର ମହିରକୁ ସାନ୍ତ୍ଵନ
ଅନୁଭବ କରିଛୁ । ଓଡ଼ିଶାର ଜୌଗାଳିକ
ପରିମଣ୍ଠଳ ଅତୀବ ବୈଚିତ୍ର୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ । ସମତଳ,

ଉପକୁଳ ଏବଂ ପାର୍ବତୀଆଞ୍ଚଳର ହିନ୍ଦିଧି ଚେତନାକୁ
ନେଇ ଏହାର ସଂସ୍କୃତି ଗଡ଼ିଛିଛି । ଆର୍ଯ୍ୟ, ଦ୍ରାବିଡ଼
ଓ ଶବର ପରି ତିନୋଟି ଗୋଷାର ଜୀବନଧାରଣ
ସମନ୍ଦୟ ଏ ମାଟିକୁ କରିଛି ବୈଚିତ୍ର୍ୟ ବିମଣ୍ଟିତ ।
ବିଶେଷ କରି ପ୍ରାଚୀନ ଜନଜାତି ଏହାର
ଜନସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ତୃତୀୟାଂଶ ସଂଖ୍ୟାକୁ
ଚିହ୍ନିତ କରିଥାଏ । ଏକ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ମଧ୍ୟ
ଓଡ଼ିଶା ହେଉଛି ଏକ ଗ୍ରାମବହୁଳ ରାଜ୍ୟ । ବ୍ରହ୍ମପୁର,
ସମ୍ବଲପୁର, କଟକ ପରି ନଗର ବୋଲାଉଥିବା
ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଗ୍ରାମର ସମାହାର
କହିଲେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ହେବନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହାର
ଲୋକାନୁଭୂତି ଅନୁରୂପ ଚେତନାକୁ ଆଧାର କରି
ଗଢ଼ିଛିଥିଥା ଆସାନ୍ତିରିମ ମନେ ଉତ୍ସାହିତି । ତେଣୁ

ଢିଗାର ପବପବାଣି, ଯାନ୍ତିଯାତ୍ରା, ମେଳେ
ହୋସବ, ବିକାହ କୃତ, ଉସବରେ ଆରଣ୍ୟର
ଲୁଷର ସର୍କଳ ଅନୁଭବ କରିଛୁଏ । ଗଳିନ
ଘାଡ଼ା, ବାଘ, ବୃକ୍ଷଭ, ରଣପା, ଚତେନ
ଦେଯାଣା ଜତ୍ୟାଦି ଶୋଭାଯାତ୍ରାକୁ ଆନନ୍ଦ ମୁଖ୍ୟ
ରିଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛୁଏ । ତେଣୁ ଲୋକାନ୍ତଙ୍କୁ ଭାବିତି

ପ୍ରାର୍ଥକ ପ୍ରତିପଳନ ଭିତରେ ପଶୁମୁଖୀ ନାଚଦିଲୁ
ନିଧାନ କରାଯାଇପାରେ ।

ପଶୁମୁଖା ନାଚଟିର ନାମକରଣାରୁ ହଁ ସାନ୍ତୋଷିତ ନାମାନ କରାଯାଇପାରେ ଯେ କୌଣସି ଏବଂ ଶୁକିମଧ୍ୟ ପକ୍ଷୀର ମୁଖୀ ଧାରଣ କରି ନୃତ୍ୟ କରିବାରେ ପଶୁମୁଖା ନାଚ । ମାନବ ଏବଂ ପଶୁମୁଖାନକ ଧରେ ଯେଉଁ ବନ୍ଧୁତପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂପର୍କଟିଏ ରହିଛି ତାହାରି କଳାତ୍ମକ ରୂପଟି ହିଁ ହେଉଛି ଏହି ନାଚମାନବ ନିଜର ପ୍ରତିଦିନର କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକି । ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଏହି ପଶୁମୁଖାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ଲାଗିଥାଏ । ଏମାନଙ୍କ ସହ ତାର ସଂପର୍କ କରିବାକୁ ବନ୍ଧୁତପୂର୍ଣ୍ଣ ତ କେତେବେଳେ ତୁତାପୂର୍ଣ୍ଣ । ସେ କେତେକ ପଶୁକୁ ଗୃହପାଳିତ ଶୁଭରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରେ ଓ ଆଉ କେତେବେଳେ ପଶୁଙ୍କଠାରୁ ନିଜକୁ ଦୂରେଇ ରଖେ । ଏହି

Leptosphaerulina (Berk.) Sacc.

ହେଉଛି ସ୍ଵର୍ଗ ଖର୍ଚ୍ଛର ଲୋକମାଟକ । ଅବଶ୍ୟ ଏ ବଡ଼ରୁ ସାନ କ୍ରମରେ ଦୁଇ ଲାଞ୍ଛରୁ ତିନି ଲାଞ୍ଛ ନବଗୁଣୀର ବେଶ ନିର୍ମାଣ କରାଗଲା ।

କଥା ସତ୍ୟ ରଙ୍ଗରେ ମାନଙ୍କ ଆଗମନ, ନୃତ୍ୟ ଶିକ୍ଷାନାଟିର ପ୍ରୁଣୟନ, ପଡ଼ୁପଢ଼ିକା ଓ ପୁଷ୍ଟକ ପ୍ରକାଶନ ଦିଗରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଉଦୟମ ସାଂସ୍କୃତିକ ଜୀବନରେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଛି । ଏଥାବୁ ସର୍ବେ ତଥାପି ବିପୁଳ ଜନତା ଏଧାବତ ପରମାର ସହିତ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହା ହଁ ସବୁରି ଉତ୍ତରେ ଲୋକ ଜୀବନର ଅଭିଯକ୍ତିକୁ ଅକ୍ଷୟର ରଖିପାରିଛି ।

ଉପରୋକ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ପଶୁମୁଖୀ ନାଚର ପ୍ରାସଞ୍ଜିକତାକୁ ଏକ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପୁଥୁବାରେ ବେଶ ଗୁରୁତ୍ବର ସହ ବିଚାର କରାଯାଏ । ବାସ୍ତବିକ ଏ ନାଚକ ହେଉଛି ଶଶ ମନୋରଞ୍ଜନର ଏକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମାଧ୍ୟମ । ଏବଂ ଏହାର ଉପସ୍ଥାପନା ପାଇଁ ଯେକୋଣେ ପରିସର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରେ । ପୁଣି ସୀମିତ ସଂଖ୍ୟକ କଳାକାର ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ପରିବେକ୍ଷଣ କରିପାରନ୍ତି । କେତେକ ମୁଖ୍ୟାକୁ ବାଦ ଦେଲେ ଏଥୁ ନିମନ୍ତେ ଅର୍ଥର ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ଥାଏ ଖୁବ୍ କମ । ତେଣୁ ପଶୁମୁଖୀ ନାଚ ଅତୀତ ଓ ସାଂପ୍ରତିକକୁ ଗୋଟିଏ ବିନ୍ଦୁରେ ସମାହିତ କରି ମନୋରଞ୍ଜନ ସହ ଝାନ ବିଭରଣ ଦିଗରେ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ଦେଖାଯାଏ ଯେ, ମାନସିକ ପୂରଣ ପରେ ଯାନିଯାତ୍ରାରେ ଏହି ନାଚ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମାନସିକ କରିଥାନ୍ତି । ପ୍ରାଥମିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା ଅଧିକ ଭାରି ହୋଇଥିବାରୁ ଛାଞ୍ଚିଦେଇ ମୋଟା ପଇତା ସୁତ୍ତାକୁ ମାଳିତ୍ତି ଛନ୍ଦ ଗଣି ଦେଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ପରେ ବେଶ ପୋଷାକର ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ପଞ୍ଚର ଉପରେ ଅସ୍ତର କମା ଦାରା ପଞ୍ଚରାକୁ ଆଲ୍ଲାଦିତ କରି ଛୁଅସ୍ତି ସୁତ୍ତା ଦାରା ହାତ ସିଲାଇ କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ତତ୍ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଶର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ରଙ୍ଗ ବେରଙ୍ଗର କମା ଦାରା ହାତ ସିଲାଇ କରି ପୋଷାକ ତିଆରି କରାଯାଏ । ଏହା ସହ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ି ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ଫୋଟ ଉପରେ କମା ଗୁଡ଼ାକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ଏହି ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ିକୁ ବେଶ ସହ ସଂଲଗ୍ନ ପାଇଁ ଲମ୍ବ ସୁତ୍ତା ବନ୍ଦା ଯୋଇଥାଏ । ଏବଂ ବେଶର ଗ୍ରାବା ଏବଂ ବେକର ଲୋମର ଭ୍ରମ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ନିମନ୍ତେ ଫୋଟ ଏବଂ କମା ପ୍ରସ୍ତୁତ ବାଳ ହାତ ସିଲାଇ ଦାରା ସଂଯୋଗ କରାଯାଏ । ବୃକ୍ଷଭ ବେଶର ପିଠିର ଚାଲ ପାଇଁ ପୁଥମେ କମାକୁ ଏକ ଚାଲ ଆକୃତିରେ ସିଲାଇ କରି ସେଥିରେ ଖଇ, ଡୁଲା କିମ୍ବା ଫୋଟ ପୁରୀର ସୁତ୍ତା ଦାରା ସିଲାଇ କରାଯାଏ । ବେକର ଘାଗୁଡ଼ି ଏବଂ ଛୋଟବଡ଼ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ହଷ୍ଟକାରିଗରା ଚାହୁଆ କାମ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ସୁତ୍ତା, କମା, ମାଳୀ, ପୋହନା, ଚାମକି ଆଣି କନାର ଘାଗୁଡ଼ି ମଧ୍ୟ ତିଆରି କରାଯାଇଥାଏ । ଠିକ୍ ବୃକ୍ଷଭ ବେଶ ଭଳି ଘୋଡ଼ା ବେଶରେ ମଧ୍ୟ ମୁଣ୍ଡ ଠାରୁ ବେକ ମୁଣ୍ଡ ଯାଏଁ ଛୋଟ ଦାରା ବାଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ଏବଂ ଏହି ବେଶରେ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ିରେ

ଦୁଇଟି କାଠ ପୋଡ଼ି ମୁଖ୍ୟ ଛକ ଜାଗାମାନଙ୍କରେ ଦେଖଣାହାରିଙ୍କ ଦର୍ଶନ ନିମନ୍ତେ ମୁଖାକୁ ରଖାଯାଉଥିଲା । ପରେ କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ମନୋରଞ୍ଜନ ଧର୍ମୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ ହାଲୁକା କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଗଲା । ଏବଂ ଜନଗହଳି ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ବୈଶଗୁଡ଼ିକୁ ନଗାଇ ନଚାଇ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଗଲା । ଏହି ନୃତ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ବାଘ, ବୃକ୍ଷତ, ଘୋଡ଼ା, ହରିଶ ଇତ୍ୟାଦି ବେଶକୁ ମୂଳ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ନୃତ୍ୟ ପରିବେଶଣ କନା ବ୍ୟବହାର ନକରି ଝୋଟକୁ ରଙ୍ଗ ଗୁଡ଼ାଇ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ ।

ବିଭିନ୍ନ ପଶୁ ବେଶ ବ୍ୟତିରେକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓ ବାଦ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ର ଶିଖୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପୋଷାକ ଲାଲ ରଙ୍ଗର କିମ୍ବା ହଳଦି ରଙ୍ଗର ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । କାରଣ ଏହି ରଙ୍ଗ ଆଖି ଦୃଶ୍ୟିଆ ହେବା ସହ ବାରତୀର ପ୍ରତିକ ହୋଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପଶୁର ମୁଖ୍ୟ ମଧ୍ୟ କେତେକ ସ୍ଥଳେ କାଠ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ହୋଇଥାଏ । ଯେପରିକି ବହୁ ବର୍ଷ ପୁର୍ବେ ଘୂମୁସର ଅଞ୍ଚଳର କାରିଗରମାନେ ଗମ୍ଭୀରୀ,

[Home](#) | [About Us](#) | [Services](#) | [Contact Us](#)

କରାଯାଉଥିବାରୁ ଏହା ନୃତ୍ୟ ଲୋକନୃତ୍ୟର ମାଧ୍ୟମ ଦେଇ ଚାଲିଛି।

ପଶୁମୁଖୀ ବେଶ ପାଇଁ ବେତ, ବଳାୟାଇଥିବା ମୋଟା ପଲତା ସୂତା, ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର କନା, ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ସୂତା, ଛୋଟ ଏବଂ ବଡ଼ ହୁଞ୍ଚ, ମାଳୀ, ପୋହଳା, ରୁମୁକି, ଖୋଟ, ବାଉଁଶ, କୁଆ ଦଉଡ଼ି, ଅସ୍ତ କନା, ସୂତା କିମ୍ବା ଭେଲବେଟ କନା ଆଦି ସାମଗ୍ରୀ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ସହ ବେଶର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ କନାର ରଙ୍ଗ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଥାଏ । ପ୍ରଥମତଃ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁୟାୟୀ ବେତ ଏବଂ ବଳାୟାଇଥିବା ମୋଟା ପଲତା ସୂତା ଆଣି ବେତକୁ ପାଣିରେ ଫୁଲ ୧୦ ଘଣ୍ଠା ବଢ଼ୁରାଇ ବେଶର ଅନ୍ତରାଗ ଓ ପଣ୍ଡାତରାଗ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ଛନ୍ଦ କାଠର ଫ୍ରେମ ବ୍ୟବହାର କରି ସୂତା ଦ୍ୱାରା ମାଙ୍କଡ଼ ଛନ୍ଦ ଗ୍ରୁପ ପକାଇ ଡିଆରି କରାଯାଏ । ବେଶର ପେଟ ଓ ବେକ ଭାଗ ପାଇଁ ଛୋଟ ବଡ଼ ମଳା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ପଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତି ନିମନ୍ତେ ପାଇଁ, ବାଉଁଶ, ବତା ଦ୍ୱାରା ବେଶର ପଛ ଭାଗ ପଞ୍ଜୁରୀ ଓ ଆଗ ଚତୁଆ ଭାଗକୁ ମାପ ଅନୁସାରେ ରଖି ଡିଟି ଦିଆଯାଏ । ଏହାପରେ ପେଟ ଭାଗରେ ମଳା ଦୁଇ ଲଞ୍ଚରୁ ତିନି ଲଞ୍ଚ ଫାଙ୍କ ଛାଡ଼ି ରଖି ବେଶରୁ ‘ହରିଶ’, ଜାମବାନ ବେଶରୁ ‘ଭଲୁ’ ଏବଂ ମହାଭାରତର ଅଞ୍ଜୁନଙ୍କ ଶାଶ୍ଵତ ବନ ଦହନ ପରମାଣୁ ପରମାଣୁ ‘ଦେବପାତା’ ପରମାଣୁ

